

vestlandsindeks

KVARTALSVIS FORVENTNING SINDEKS FOR VESTLANDSK NÆRINGS LIV

Stabil utvikling i regionen. Forventningene litt opp.

- Resultatindeksen flater ut på 59,7 for andre kvartal på rad
- Forventningsindeksen stiger moderat i Q4 etter et større fall i Q3

- Bygge- og anleggsvirksomheter opplever bedring i resultater og forventninger
- Større eksportbedrifter forventer bedre utsikter

Fakta om Vestlandsindeksen

Vestlandsindeksen er en kvartalsvis temperaturmåler for næringslivet på Vestlandet utarbeidet av Sparebanken Vest i samarbeid med Respons Analyse, og ble første gang presentert februar 2012. Dette er den 51. utgaven av indeksen, og undersøkelsen ble gjennomført blant over 700 bedrifter på Vestlandet i løpet av fjerde kvartal i 2024. Bedriftene er tilfeldig utvalgt med to eller flere ansatte, fordelt på 200 bedrifter i Rogaland, 200 i Vestland Sør (tidl. Hordaland), 200 i Møre og Romsdal, og 100 i Vestland Nord (tidl. Sogn og Fjordane).

Respondentene blir spurt om indikatorer som blant annet etterspørsel, sysselsetting, investering og

markedsutsikter de tre foregående månedene og hvordan de forventer at utviklingen skal bli de neste seks månedene. Indeksen er mellom 0 til 100, der et tall over 50 indikerer at bedriftene har et positivt syn på den økonomiske situasjonen og utviklingen, mens et tall under 50 indikerer pessimisme.

For fjerde kvartal 2024 viser Vestlandsindeksen en resultatindeks på 59.7 og en forventningsindeks på 61.4. Resultatindeksen viser bedriftenes opplevelse av markedssituasjonen de tre siste månedene mens forventningsindeksen viser bedriftenes forventninger til markedssituasjonen de neste seks måneder

Stabil utvikling i regionen. Forventningene litt opp.

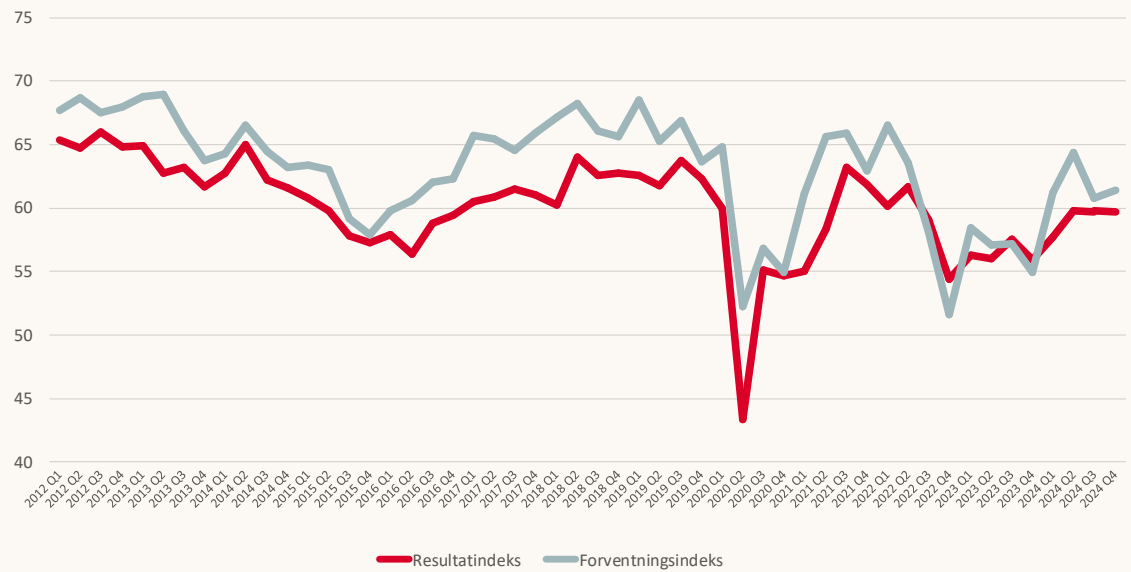
Vestlandsindeksen har resultatmessig utviklet seg flat fra Q3 til Q4-2024. Den solide oppgangen gjennom første halvdel at 2024 virket å ha mistet litt kraft og moment. Etter et større fall i forventningsindeksen i Q3 ser vi nå en forsiktig forventningsoppgang for indeksen i Q4. Tidligere forventningsoppgang vi har observert fra Q1-2023 og frem til i dag har ofte vært markante

når de først var positive. En litt mer forsiktig optimisme viser seg frem nå. Aktiviteten på Vestlandet trenger nye impulser for å få opp aktiviteten. Den kan komme fra en kombinasjon av lavere renter, økt internasjonal aktivitet og igangsetting av større offentlige prosjekter.

Edvard Ravnanger, CEO i Ravnanger Gruppen AS, bekrefter at de ser bedre tider i byggebransjen. Her på Askøy utenfor Bergen, bygger de 60 boenheter. I det nye boligfeltet møtte Ravnanger Margunn Minne, konserndirektør for bedriftsmarked i Sparebanken Vest. Foto: Paul Richard Johannessen/Agenda Vestlandet

Forventnings- og resultatindeks

Små endringer for resultatindeksen i årets siste kvartal

I fjerde kvartal 2024 forble resultatindeksen uendret fra tredje kvartal og endte på 59,7, samme nivå som forrige kvartal. Gjennom året har vi sett en gradvis positiv utvikling i resultatindeksen, spesielt i første halvår, men den tydelige oppgangen har nå flatet ut. Etter en periode med markant forbedring tidligere i året, ser det ut til at resultatene har stabilisert seg rundt det historiske gjennomsnittet. Denne utviklingen indikerer at næringslivet samlet sett har hatt et solid år, men at videre vekst har stagnert mot slutten av året.

Det er fortsatt forskjeller mellom fylkene, selv om de regionale variasjonene har blitt mindre sammenlignet med de betydelige avvikene som preget første halvår av 2024. Hordaland og Rogaland har hatt en mindre oppgang i sine resultater i fjerde kvartal, og fortsetter dermed å vise en jevn positiv utvikling. Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal har derimot opplevd et fall i resultatene i samme periode. Møre og Romsdal, som hadde en oppgang i tredje kvartal, har nå falt tilbake til nivåene vi så i andre kvartal, med en resultatindeks på 57,1. Dette plasserer fylket som det eneste som ligger under totalindeksen på 59,7.

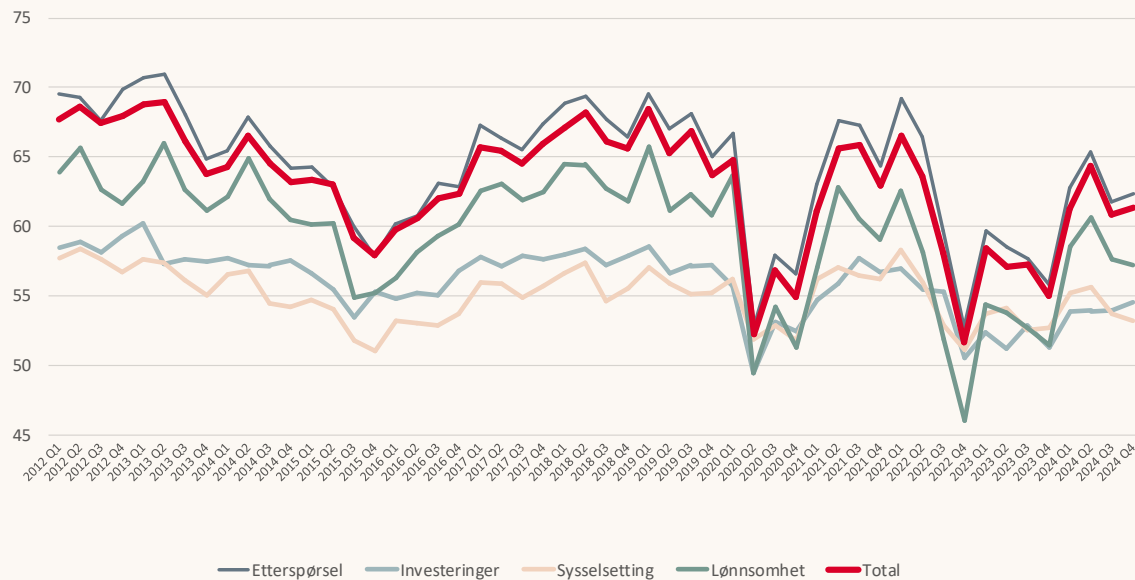
Sogn og Fjordane, som også opplever en nedgang i resultatene, har imidlertid klart å holde seg på linje med den totale resultatindeksen. Dette viser at selv i en periode med stagnasjon på tvers av regionene, er forskjellene mellom fylkene fortsatt merkbare. Samtidig understreker utviklingen i Hordaland og Rogaland en viss optimisme i disse områdene, som kanskje kan bidra til å drive resultatene videre i kommende kvartaler.

Forventningsindeksen forsiktig opp i Q4

Etter et fall på 3,6 poeng fra 64,4 i Q2 til 60,8 i Q3, stiger forventningsindeksen noe igjen til 61,4 i Q4. Etter flere kvartaler med store svingninger i forventningene, ser vi nå en mer forsiktig optimisme for de kommende seks månedene. I lys av en sidelengs utvikling i resultatindeksen de siste to kvartalene, er det lite som tyder på en ny periode med markant resultatoppgang. Forventningene er avventende, og det vil kreve nye impulser for å løfte resultatene bredt.

Regionalt er det Hordaland som skiller seg ut, med en økning fra 60,8 til 63,6, og dermed er det eneste fylket med en score over den samlede forventningsindeksen. Møre og Romsdal

Forventningsindeks - enkeltindikatorer

viser en nesten uendret utvikling, med en liten økning fra 59,1 i Q3 til 59,2 i Q4. Derimot er det forventningene i Sogn og Fjordane og Rogaland som har falt i Q4. Sogn og Fjordane har hatt den største nedgangen, fra 61,3 i Q3 til 58,9 i Q4, mens Rogaland har hatt en nedgang for andre kvartal på rad og ligger nå på 61,4, som er på nivå med den overordnede forventningsindeksen.

Den forsiktige, men positive forventningsoppgangen i Q4 kommer fra økt forventet etterspørsel og investeringer. Sysselsetting og lønnsomhet trekker for andre kvartal på rad nedover.

RESULTATINDEKSEN

Spredning i feltet

Resultatindeksen har hatt en flat utvikling de siste to kvartalene. Vi ser fortsatt store variasjoner mellom næringer når det gjelder resultatutvikling, også i Q4-2024. Etter et resultatfall i Q3 har næringen Bygg og anleggsvirksomhet hatt en positiv utvikling i Q4, og det samme gjelder for næringene shipping, transport og lagring, samt jordbruk, skogbruk og fiske.

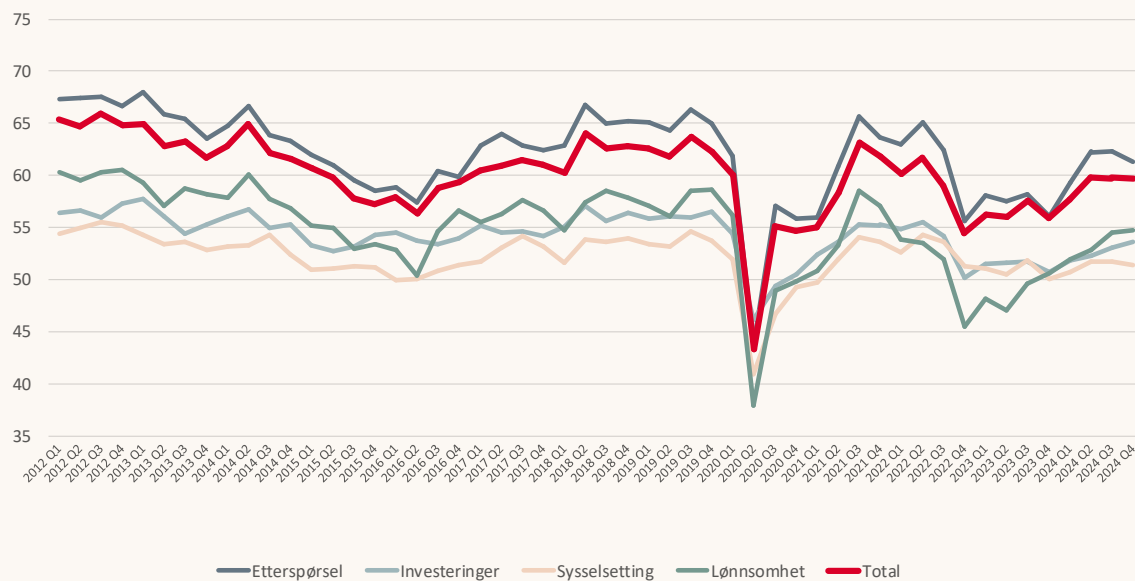
På den annen side har næringene forretningsmessig tjenesteyting, IKT, industri, kraft og

oljeutvinning, samt varehandel, bilverksteder og annen tjenesteyting hatt en svak tilbakegang i resultatene i Q4-2024. Disse næringene har svingt mindre enn andre sektorer, og selv om resultatutviklingen generelt har stagnert, har utviklingen vært mer balansert med en positiv undertone siden Q4-2023. Innen overnattings- og serveringsvirksomheter ser vi et fall fra det høyeste nivået, fra 75 i Q3 til 61,5 i Q4. Selv om resultatene har falt betydelig, er nivået fortsatt sterkt sammenlignet med tidligere kvartaler.

Når vi ser på enkeltindikatorer som etterspørsel, investeringer, sysselsetting og lønnsomhet på aggregert nivå, viser det seg at etterspørselen har flatet ut i Q2 og Q3, før den falt litt tilbake i Q4-2024. Den sterke oppgangen i etterspørsel i første halvår har stagnert og trenger nye vekstimpulser. Hordaland er det eneste fylket som ikke har hatt et fall i etterspørselen for resultatindeksen i 2024, med en flat utvikling i Q4.

Rogaland har hatt en liten oppgang i Q4 etter et større fall i Q3, mens Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal opplever et mindre etterspørselsfall i Q4. Sysselsettingen har hatt en tilnærmet flat utvikling gjennom 2024, men viser en liten nedgang i Q4. Investeringene og lønnsomheten har hatt en jevnt positiv utvikling på aggregert nivå gjennom året.

Resultatindeks – enkeltindikatorer

FORVENTNING SINDEKSEN

Stiger svakt i Q4 etter fall i Q3

Etter en periode med stigende forventninger i første halvdel av 2024, ble utviklingen avløst av et fall i forventningene i Q3. Når bedriftene ser fremover mot det nye året, viser det seg at forventningene igjen er på vei opp, om enn moderat. Denne stigningen er likevel positiv.

Hordaland er den regionen som trekker forventningene mest opp, mens Møre og Romsdal har en marginal økning. Både Rogaland og Sogn og Fjordane har derimot fallende forventninger. Sogn og Fjordane opplever det største tilbakeslaget og har nå de laveste forventningene på aggregert nivå blant de fire regionene. Hordaland skiller seg ut med de høyeste forventningene.

Når det gjelder næringer, er det bygg og anleggsvirksomhet, sammen med jordbruk, skogbruk og fiske, som er mest optimistiske for fremtiden, fulgt av varehandel, bilverksteder og annen

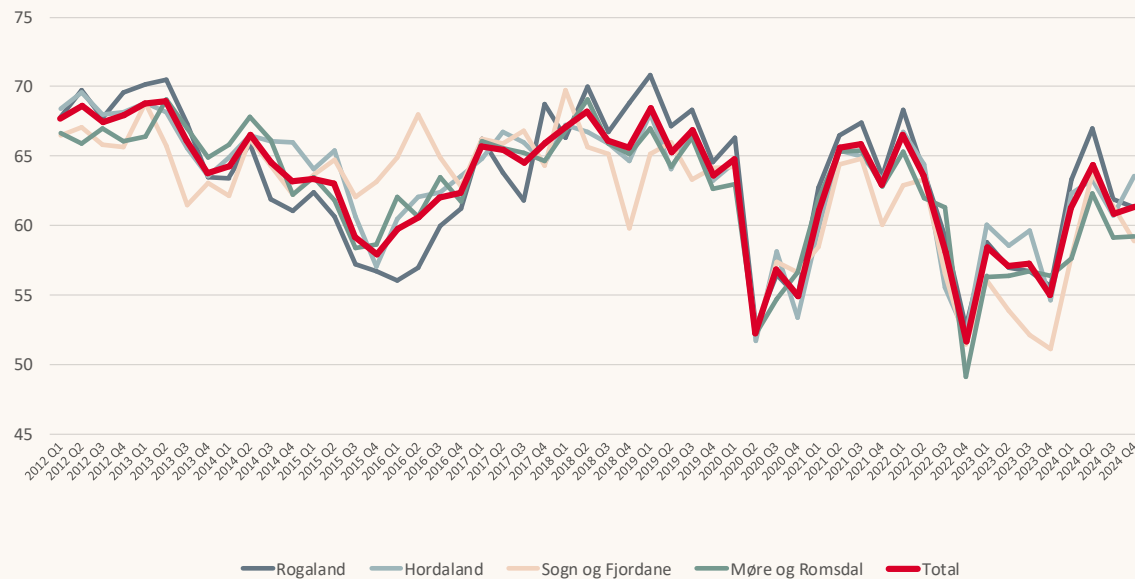
tjenesteyting. Det er disse tre næringene som bidrar mest til økte forventninger fremover.

De øvrige næringene viser derimot tilbakegang i forventningene i Q4. Dette er andre kvartal på rad at forventningene i disse næringene faller. Næringene som har lavere forventninger er eiendom og finans, overnatting og serveringsvirksomhet, forretningsmessig tjenesteyting og IKT, Industri, kraft og oljeutvinning, samt shipping, transport og lagring.

I Q4 er det spesielt forventningene til etterspørsel og investeringer som øker. Derimot er det fortsatt nedgang i forventningene til både lønnsomhet og sysselsetting, som har falt for andre kvartal på rad.

Totalt sett tegner det seg et avventende bilde. Resultatindeksen har flatet ut, og forventningene viser en svakt stigende trend. Forventninger og resultater kan få et løft dersom større impulser, som økt internasjonal aktivitet og rentekutt i Norge, materialiserer seg og gir bredere vekst i næringene.

Forventningsindeks fylke

Rogaland

Rogaland og Sogn og Fjordane viste den mest positive utviklingen i første halvdel av 2024. Etter et fall i resultatindeksen i Q3, viste Rogaland en liten oppgang i Q4, med en økning fra 60,7 til 61,1. Dette gjør Rogaland til den eneste regionen som ligger over den aggregerte resultatindeksen for alle regionene, som er på 59,7. I første halvdel av 2024 var Rogaland markant høyere enn de andre regionene, men forskjellene har nå blitt mindre. Nå er Rogalands resultatindeks bare 1,4 poeng høyere enn Hordaland og Sogn og Fjordane, en forskjell vi sist så i Q4-2023.

Etterspørselen i Rogaland falt marginalt fra 63,2 i Q3 til 63,0 i Q4, etter et større fall i forrige kvartal. Sysselsettingen falt mest, fra 53,5 til 51,2, men både lønnsomhet og investeringer steg i Q4-2024, noe som bidro til den positive resultatindeksen.

Forventningsindeksen for Rogaland falt noe i Q4-2024. I Q3 forventet bedriftene en nedgang i resultatindeksen for Q4, men dette ble ikke realisert. Fremover er det forventet at etterspørsel og investeringer vil øke, mens sysselsettingen og lønnsomheten antas å falle. Forventningene til sysselsetting viser størst nedgang, og det er andre kvartal på rad med fall for Rogaland.

Hordaland

Hordaland har hatt en videre økning i resultatindeksen på 0,5 poeng, som nå er på 59,7 for Q4-2024. Dette plasserer resultatindeksen over sitt historiske gjennomsnitt på 59,1. Hordaland er den eneste regionen som har opplevd en kontinuerlig forbedring i resultatindeksen gjennom hele 2024.

Enkeltindikatorene for investeringer, sysselsetting og lønnsomhet viser positiv utvikling i Q4-2024, mens etterspørselen har holdt seg uendret fra Q3 til Q4. Sysselsettingen har hatt den største økningen i Q4.

Etterspørselen i Hordaland flatet ut i Q4, men har hatt positiv utvikling i tre av de fire kvartalene i 2024. Forventningene i Q3 til at etterspørselen skulle falle i Q4, ble ikke realisert, og Q4 ble bedre enn forventet.

Fremover er forventningene for etterspørsel og lønnsomhet høyere, mens forventningene for sysselsetting og investeringer er noe nedjustert.

Sogn og Fjordane

Resultatindeksen for Sogn og Fjordane falt tilbake i Q4 etter en solid økning i Q3. Resultatet for Q4 ble 59,9, ned fra 62,1 i Q3. Denne nedgangen markerer den første tilbakegangen siden Q4-2023, men den positive utviklingen i 2024 har vært betydelig.

Resultatindeksene for Sogn og Fjordane og Hordaland er nå på nesten identiske nivåer.

Alle enkeltindikatorerne viste nedgang i Q4-2024. Sysselsettingen falt mest, mens etterspørsel, investeringer og lønnsomhet hadde mindre tilbakegang.

Sogn og Fjordane har for vane å oppleve en nedgang i Q4, og denne trenden holder også i år. Typiske næringer som overnatting og serveringsvirksomhet påvirker både regionens forventninger og resultater, og disse næringene spår et fall fra Q4-2024.

Forventningene for etterspørsel viser det største fallet, og det er andre kvartalet på rad med nedgang i forventningene knyttet til etterspørsel.

Derimot, forventningene for investeringer, lønnsomhet og sysselsetting har alle økt i Q4, med spesielt sterke forventninger om økt sysselsetting og investeringer.

Møre og Romsdal

Møre og Romsdal opplever et lite fall i resultatindeksen for Q4-2024 og har i de siste to kvartalene hatt den laveste resultatindeksen blant de fire regionene. Avstanden opp til Hordaland og Rogaland har økt, mens den er blitt noe mindre i forhold til Sogn og Fjordane.

Enkeltindikatoren etterspørsel har vært den største positive driveren for resultatindeksen siden Q2-2023. Imidlertid førte nedgangen på hele 4,1 poeng for etterspørselen i Q4 til et fall i resultatindeksen. Ser vi bort fra pandemitiden og perioden Q4-2022, kan vi beskrive dette som et stort etterspørselsfall.

Både etterspørsel og lønnsomhet falt mest i Q4, mens sysselsettingen også hadde et lite fall. Investeringer var den eneste indikatoren som økte i Q4.

Forventningsindeksen steg marginalt fra 59,1 til 59,2. Møre og Romsdal har nå høyere forventninger enn Sogn og Fjordane, noe som ikke har skjedd siden Q4-2023.

Enkeltindikatorerne etterspørsel, lønnsomhet og sysselsetting er på vei ned. Sysselsettingen har falt svært lite, mens investeringene har økt i Q4. Forventningene til lønnsomhet og etterspørsel har vært fallende i to påfølgende kvartaler.

ANDRE OBSERVASJONER

Bygg og anleggsbransjen venter fortsatt oppgang

Bygg- og anleggsnæringen fortsetter en markant positiv utvikling, med de høyeste resultatene siden 2021. Etter en svak periode i 2023, har resultatindeksen steget betydelig gjennom 2024, og ligger nå på 61,6 poeng noe som er 1,5 poeng over historisk gjennomsnitt på 60,23. Dette vitner om en bransje på bedringens vei, der særlig etterspørsel og lønnsomhet har bidratt til oppgangen, mens investeringer også har vist stabil vekst. Alle regioner rapporterer fremgang siden bunnen i første kvartal 2024, med Rogaland på topp, etterfulgt av Hordaland. Sogn og Fjordane skiller seg ut med den største forbedringen fra lavpunktet, mens Møre og Romsdal ligger lavest i resultatindeksen.

De største bedriftene, med en omsetning over 50 millioner kroner, viser den sterkeste fremgangen både i resultater og forventninger. Disse rapporterer særlig økt etterspørsel og sysselsetting, med lønnsomhet og investeringer også på vei oppover. Forventningene for de neste seks månedene er tilsvarende positive, med alle indikatorer på vei opp i fjerde kvartal 2024. Mindre bedrifter har hatt en jevnere, men mer moderat stigning. Her er det etterspørselen som har økt mest, mens andre indikatorer som lønnsomhet og investeringer stiger saktere. Likevel

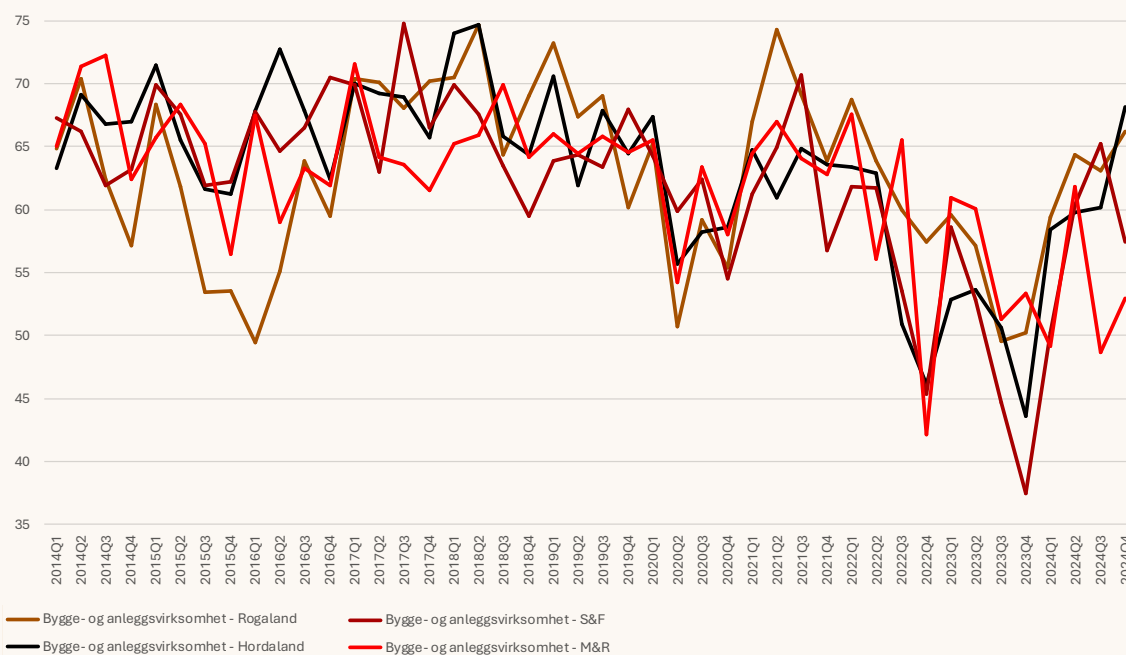
ser de mindre bedriftene nå en svak nedgang i forventninger til investeringer og sysselsetting, til tross for en liten oppgang i etterspørselen.

Ved å bryte resultatene ned på spesifikke fagområder ser vi at snekker- og malerarbeid, elektrisk installasjon og eiendomsutvikling skiller seg ut med de beste resultatene. Grunnarbeid har vist den største fremgangen, etter å ha steget markant fra et svært lavt nivå i fjerde kvartal 2023. Rørleggerarbeid, derimot, har opplevd en nedgang de siste to kvartalene, selv om nivået fortsatt er relativt høyt sammenlignet med tidligere perioder.

Forventningene fremover er overveiende positive på tvers av spesialiseringene, med unntak av rørleggerfaget, som er den eneste kategorien med fallende forventninger. Dette illustrerer at selv om sektoren samlet sett viser sterk vekst, er det fortsatt betydelige variasjoner mellom ulike segmenter og regioner. Disse forskjellene kan representere både utfordringer og muligheter i tiden som kommer.

Det er verdt å merke seg at tallgrunnlaget for enkelte fagområder er basert på et begrenset antall observasjoner. Dette kan påvirke presisjonen i analysene og bør tas med i vurderingen av resultatene.

Resultatindeks, bygg og anlegg – fylke

Eksportbedriftene er mest positive

Bedrifter med over 50 % av omsetningen fra eksport rapporterer om en betydelig forbedring i resultater fra tredje til fjerde kvartal, med en oppgang på hele seks poeng. Alle enkeltindikatorer stiger mye. Forventningene til enkeltindikatorer stiger også pent og mest stiger forventningene til etterspørsel. Eksportbedriftene ser for seg en tydelig vekst i perioden som kommer.

I kontrast har bedrifter med mindre enn 50 % eksportandel opplevd en svak nedgang i resultater. Forventningene blant disse er også moderate, med en forventet flat utvikling de neste seks månedene. For bedrifter som ikke har eksport faller både resultat og forventninger i Q4-2024.

Bedrifter med stor andel av omsetningen knyttet til den maritime sektoren melder også om vekst i resultatene gjennom det siste kvartalet. Til tross for denne oppgangen, er forventningene for det kommende halvåret mer nøkterne, noe som antyder en forsiktig tilnærming til veksten fremover.

For bedrifter med høy andel av omsetningen knyttet til oljesektoren har situasjonen utviklet seg i motsatt retning. Resultatene har falt gjennom de siste tre månedene, og forventningene peker på at nedgangen vil fortsette inn i 2025. Dette reflekterer utfordrende markedsforhold for disse aktørene, som skiller seg tydelig fra de mer optimistiske eksport- og maritime segmentene.

TILLEGGSOBSERVASJONER

Flertallet av de spurte bedriftene mener at **lavere arbeidsgiveravgift** og **lavere prisvekst** vil ha god effekt på virksomhetene deres de neste 6 månedene.

Når de må velge det tiltaket som vil gi **aller best effekt**, peker flest på en **sterkere kronkurs** (19 %), deretter **lavere prisvekst** (15 %) og **bedre lånebetingelser** (11 %) som de faktorene som vil ha størst betydning for bedriftenes utvikling.

På spørsmål om rentenivået anses som viktig for den enkelte bedrift svarte 53 % av de spurte bedriftene at det var **viktig eller veldig viktig**. 16 % mener det er **hverken viktig eller uviktig**, mens 30 % sier at det er **litt eller mindre viktig** for deres virksomhet.

På spørsmål om renteforventninger sier flertallet av bedriftene, 57 %, at de forventer at styringsrenten vil forbli uendret de neste 6 månedene. 27 % tror renten vil reduseres med inntil 0,5 %, mens 5 % tror den vil øke med inntil 0,5 %.

Foto: Paul Richard Johannessen/Agenda Vestlandet

spv.no/vestlandsindeks

